СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 46. Джерзі Сіти, Н. Дж., понеділок, 26-го лютого 1940. No. 46. Jersey City, N. J., Monday, February 26, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРОДОВЖЕННЯ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ НА ТРИ РОКИ

ВАШИНГТОН. — Конгрес ухвалив більшістю голосів продовжити митну політику, яку веде Кордел Гол, на три роки. Та політика заключається в тому, що в заміну за низькі мита на чужі продукти чужі краї накладають малі мита на американські вироби. Републиканські представники були проти тої політики і старалися вложити до неї 28 поправок. Але всі ті поправки відкинено. Секретар Гол з приводу цього висказав своє задоволення.

АЛІЯНТИ ДУМАЮТЬ БАГАТО КУПУВАТИ.

ВАШИНҐТОН. — Англійсько-французька місія, що робить в Америці покупки воєнних продуктів, заявила, що вневдовзі Анґлія і Франція закуплять в Америці воєнних літаків на біліон долярів. Франція зо свойого боку домагається від Америки, щоб вона обнизила мита на французькі вина й у той спосіб уможливила бодай дещо з витрачених в Америці на закупно зброї грошей назад дістати.

ЗА ПОМІЧ ФАРМЕРСТВУ.

ВАШИНҐТОН. — Фармерський бльок у конґресі розпочав кампанію за те, щоб обтято гроші з буджету на зброєння, а дати 200 міліонів долярів на поміч фармерам. Фармерський бльок думає в той спосіб приєднати до себе тих конґресменів, що є за ізоляцію і проти великого зброєння.

ПЕРЕСТОРОГИ ДЛЯ ФАРМЕРІВ.

ДЕ МОЙН. — На конвенції фармерських організацій промовляли бесідники і перестерігали американських фармерів, щоб вони не дуже надіялись на оживлення в бизнесі, получені з війною. Війна такого оживлення для фармерства не принесе, а навіть можна припускати, що внаслідок війни фармери мусять іще обережніше поступати зо своєю площею засівів, щоб не обнизити цін на фармерські продукти. Бесідники говорили, що добробут в Америці може прийти виключно внаслідок оживлення своїх власних домашних ринків, опертих на споживанні продуктів щоденної потреби, а не на воєнних виробах.

ПРОЄКТ ЗМІНИ ГОЛОСОВОГО ЗАКОНУ.

ТРЕНТОН. — Полк. Барет Ґловер, який з боку стейтової леґіслятури робив досліди над помічною безробітним, подав внесок до леґіслятури, на основі якого всі ті особи в стейті Ню Джерзі, що є в силі віку і здорові, а побирають впродовж трьох років запомоги з уряду, булиб зачислені до „бідняґ" (поперів) і як такі втратилиб громадянські права, получені з голосуванням. У стейті Ню Джерзі вже тепер є така точка в конституції, на основі якої „бідняґ" не має права голосувати. Полк. Ґловер хотів би до бідних зачислити і тих, що стало знаходяться на удержанні уряду.

ЛЯ ҐВАРДІЯ НЕ ХОЧЕ КАНДИДУВАТИ.

НЮ ЙОРК. — Посадник Ля Ґвардія написав до стейту Ілінойс, листа, в якому говорить, що не бажає собі, щоб його назвище хтось виставляв у тому стейті до правиборів як президентського кандидата. Бо в тих правиборах виднє назвище президента Рузвелта, який є поступовим президентом і на якого всі повинні голосувати, каже Ля Ґвардія. Коли буде двох поступових кандидатів, то голоси розібються і скористають „реакціонери", казав він.

УСТУПАЮТЬ ЗАДЛЯ ПЕНСІЇ.

НЮ ЙОРК. — Головний пожарний комісар Менеліґот і його вісім головних помічників подались у відставку, а то тому, щоб дістати більшу пенсію. Бо в місті Ню Йорку ухвалено недавно новий пенсійний закон, на основі якого згадані пожарні комісарі булиб дістали менщу пенсію, якби були задержались на службі до першого липня. Але посадник Ля Ґвардія з того незадоволений і звелів перевести в тому напрямку слідство. Він каже, що „це змова".

ЩАДЯТЬ ВОДУ.

НЮ ЙОРК. — Громадяни Ню Йорку послухали заклику заряду міста і дійсно почали добровільно ощаджувати воду, якої внаслідок довгої посухи є обмаль у збірниках. Денно вони ощаджують тепер 75 міліонів ґальонів води. Себто стільки, скільки зуживає денно Бофало, а чотири рази стільки, що зуживає Олбані.

ПОМІЧ ФІНАМ.

НЮ ЙОРК. — Бувший фінський президент і голова комітету помочи жертвам війни, Каяндер, у телеґрамі до бувшого американського президента і голови фінського комітету, Герберта Гувера, сказав, що за гроші, прислані з Америки на поміч потерпілим, побудовано низку шпиталів з 4,500 ліжками.

ПРОБУВАЛИ ОШАХРУВАТИ ДОМІНІЮ

В Торонті арештовано чотири особи за пачкування алькоголю зо Злучених Держав. Кінна поліція, підозріваючи їхніх осібняків, спинила їх товарове авто. В нім знайдено 100 ґальонів алькоголю. Поліція каже, що подібне пачкування тягнулося від трьох місяців.

ЗРІСТ ПРОПАҐАНДИ НА БАЛКАНІ

Доказ напруженої ситуації й наближення війни на Балкані добачують у зрості пропаґанди великих держав по всіх краях Балкану.

У Білгороді відкрито італійський інститут. На відкритті говорив італійський міністер шкільництва.

ТЕЛЕФОНІЧНІ СТОВПИ ЖЕРТВОЮ МУРАШОК

Телефонічні стовпи у Більшім Виннипеґу старіються перед часом і замісць 20 років, служать лише сім років.

Причиною того є мурашки, які точать кедрові стовпи, каже Ґ. А. Річмонд, ентомольоґіст домініяльної лябараторії. Страта з того для міських заведень є велика.

ДО КАНАДИ ПРИБУЛИ ПЯТЬ ТИСЯЧ УТІКАЧІВ З ЕВРОПИ

Департамент іміґрації оповістив, що між 1-шим січня і 31-шим серпня 1939 року до Канади прибули 5,000 осіб з ріжних европейських країв. У звіті департаменту сказано, що ця іміґрація є „найліпшою і найпожиточнішою іміґрацією для Канади, яка напливала у продовж кількох останніх літ". У звіті сказано, що втікачі привезли з собою міліонові капітали, за які вони розводять нові індустрії в Канаді. Крім того до Канади допущено певну скількість добре вишколених робітників, а також фармерів, які також привезли з собою поважні капітали і поселились у Британській Колюмбії й Саскачевані.

ВІДЛЕКУЮТЬСЯ ФИЛИПІНІВ

МАНІЛЯ (Филипіни). — Японський міністер заграничних оправ заявив у розмові з представниками ґазети „Ґералд", що Японія не хоче анектувати Филипінів і готова зробити в тім напрямі відповідну умову з іншими державами.

БОЯТЬСЯ ГОЛОДУ В ПОЛЬЩІ

БЕРЛІН. — Губернатор Ганс Франс передбачує брак поживи в цілій території, захопленій Німеччиною від Польщі. Найбільше загрожує голод самій Варшаві, до котрої зайшло багато людей споза Варшави в пошукуванні праці.

ЗАБОРОНЯЄ ЖІНКАМ ПРАЦЮВАТИ 7 ДНІВ У ТИЖНІ

Вищий суд стейту Ню Джерзі призная конституційним стейтовий закон, що приписує, що жінки мають працювати не більше як 44 години на тиждень і не більше як 6 днів.

БАНДИТСЬКИЙ НАПАД НА ФАБРИКУ

Три узброєні бандити напали на фабрику паперу підприємства Семюел Ленгстон Ко. в Кемдені, Ню Джерзі, стерорізували сорок робітників, забрали $18,000, призначених на виплату для робітників, та втекли.

ПОСТІЙНЕ ЗМЕНШЕННЯ ЧИСЛА ШКОЛЯРІВ

В едмонтонських публичних і середніх школах дається завважити від 8 років стале зменшення числа школярів. Як причини цього невідрадного факту подають загальне зменшення вродин, недостачу нових іміґрантів, тощо.

В грудні м. р. загальне число записаних у тамошніх школах учеників виносило 15,351; перед роком число записаних до шкіл учеників виносило 15,637. Цього року число школярів в елементарних ґрейдах виносить 8,722, який рік тому воно виносило 8,949. Саме в елементарних школах це зменшення школярів є найзамітніше.

ГОЛОД ГРОЗИТЬ ПІВНІЧНОМУ КИТАЄВІ

ПЕЙПІНҐ. — Цілій околиці міст Пейпінґу й Тієнтсіну грозить голод. Жертвою можуть впасти міліони. Тисячі голодних облягають маґазини збіжжя.

ВЕЛИКІ БУРІ І ЗЕМЛЕТРУСИ В ТУРЕЧЧИНІ

Великі бурі шаліли в другій половині минулого тижня на морях: Мармара, Еґейському й Чорному.

Рівночасно в ріжних околицях Туреччини знову повторилися землетруси. В Анатолії начислено 200 жертв землетрусів за останніх кілька днів.

РАДІО НА УСЛУГАХ ШКІЛЬНИЦТВА

Рада шкільництва міста Ню Йорку постановила влаштувати 178 радіових кляс. Будуть учити радіом найріжніші предмети. Між іншим мають учити, як пізнавати фальшовані гроші.

МУЗИКАНТИ ЗА ПІДДЕРЖАННЯ ОПЕРИ

Американська Ліґа Музичних Артистів постановила зібрати на удержання опери Метрополитен у Ню Йорку суму $100,000. Поставлено зібрати гроші через влаштування бенефітових концертів.

ВУГЛЯ В КАНАДІ НЕ ЗАБРАКНЕ

Дж. Стюарт з Галіфаксу, адміністратор вугля, говорить, що не передбачає браку вугля в Канаді підчас війни. Обдільовання людей вуглем не є сподіване, одначе машинерія для обділювання є готова і можна буде її вживати, як покажеться потреба. Будуть пороблені кроки, щоб не допустити до наглих піднесень цін.

Манітоба є тепер у багато щасливішім положенні щодо своїх засобів вугля, ніж була підчас світової війни. Вона тоді купувала 50 процентів свого запотребування в Злучених Державах, а тепер потребує тільки 5 процентів.

З ВИПРАВИ АДМ. БИРДА ДО БІГУНА.

Підчас задержки Бирдового корабля, „Ю. С. Антарктик Експедишен", на південо-атлянтійському острові Рапа, його моряки пішли на відвідини до тубильців. Один з моряків пробував продати свою сорочку. Адмірал Бирд приглядається до сцени (остання постать направо).

ТУРЕЧЧИНА ЗАВОДИТЬ ВИНЯТКОВИЙ СТАН

Зриває телефонічні комунікації з заграницею.

БІЛГОРОД (Юґославія). — Найвища рада оборони краю в Туреччині проголосила винятковий стан у Туреччині.

Постанову принято на нарадах, що тривали цілий тиждень, а відбувалися під проводом маршала Туреччини.

На якій саме основі проголошено винятковий стан, не відомо, бо телефонічні зносини з заграницею зірвано.

На основі турецького закону можна такий стан проголосити: 1) у випадку війни проти Туреччини; 2) у випадку ґенеральної мобілізації; та 3) у випадку війни між двома іншими державами, що грозить інтересам Туреччини.

Винятковий стан проголошено мабуть з огляду на напружені відносини на турецько-російській границі, на котрій Росія концентрує великі військові сили й на котрій прийшло вже до поважних граничних інцидентів.

ВЕЛЕС МАЄ СТРІНУТИСЯ З ГІТЛЕРОМ.

БЕРЛІН. — Сомнер Велес, американський підсекретар стейту, висланий президентом Рузвелтом до Европи, має визначене побачення з німецьким диктатором Гітлером у цьому тижні.

Таку заяву подав пресі німецький уряд заграничних справ. Німецький уряд збирається подати Велесові погляди Німеччини на війну.

АНҐЛІЯ ОБНИМАЄ БІГУН БЛЬОКАДОЮ.

КОПЕНГАҐЕН (Данія). — Аліянти постановили розтягнути бльокаду проти Німеччини аж до підбігунових околиць, себто північної Норвеґії, Финляндії й Совєтської Росії.

РОСІЯ ЗАГОСТРЮЄ КАМПАНІЮ ПРОТИ ФІНІВ.

МОСКВА. — Із заяв совєтського уряду видно, що він кидає на фінський фронт велику силу війська, щоб могти похвалитися успіхами в річницю оснування червоної армії.

ЗА ПОМІЧ АНҐЛІЇ ДЛЯ ФІНЛЯНДІЇ.

ЛОНДОН. — Бувший міністер війни, Леслі Горбеліша, виступив публично за те, щоб Анґлія дала відкрито допомогу фінам у їх боротьбі проти Росії.

Аліянти, каже він, повинні дати таку допомогу на морю, суші й повітрі. Мовляв, користі такої інтервенції переважали би втрати, які не можуть бути великі, бо совєтська Росія слаба.

ВЕЛЕС БАЧИВ ЗАХОПЛЕННЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЧТИ.

НА КОРАБЛІ „РЕКС". — Підсекретар стейту Велес, що їде цим кораблем до Европи, бачив на власні очі, як британський патрольний корабель коло Ґібральтару захопив і ревідував американську почту.

ХОЧУТЬ ЗНИЖЕННЯ ТАРИФИ НА ВИНА.

ПАРИЖ. — Французькі торговці вин напирають на французький уряд, щоби він добився зниження тарифи на довіз вин до Америки, — як кажуть, у заміну за великі воєнні замовлення Франції в Америці.

Франція вже добилася такого зниження від Анґлії.

ЖИВИЙ ОБМІН АРТИЛЕРІЙНОГО ВОГНЮ.

ПАРИЖ. — Воєнна команда подає вістку про живий обмін артилерійного вогню на німецькому фронті.

З Берліну доносять, що німецький уряд приписує собі перемогу в тім бою та доносить про захоплення більшого числа бранців.

КРИТИКУЮТЬ ВІЙНУ ПРОПАҐАНДИ.

ПАРИЖ. — У французькому парляменті піднесли посли гостру критику уряду за занедбання воєнної пропаґанди.

Вказували на вищість німецької пропаґанди.

НІМЦІ ПЛЯНУЮТЬ ПЕНСІЇ ДЛЯ СТАРИХ.

БЕРЛІН. — Голова німецького робітничого фронту, д-р Лей, сказав, що Німеччина тепер впровадить щось таке, чого світ не знає, а що буде доказом того, як дбає націстичний режім про робітників. А саме, націстичний режім задумує впровадити сталі пенсії для старих людей. Як відомо, в Америці вже не лише впровадили пенсії для старих, але вже їх і виплачують.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$.745
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

У. Н. С.

Оті три букви — це те, що кидає в наше народнє життя промінь радости, коли зважимо, як нам тяжко добувати успіхи на інших ділянках. Бо коли нам не везе деінде, а Український Народний Союз таки раз-у-раз піднімається вгору, то це наявний доказ його вартости. Від останньої конвенції зріс У. Н. Союз по кінець минулого року на 5,023 члени. З кінцем 1936 року мав він 30,335 членів, а з кінцем 1939 р. було вже 35,358 членів. До цього треба додати, що саме в останньому році той зріст був відносно найбільший, бо в тім році прибуло 2,655 нових членів.

Очевидно, що цей успіх не є успіхом одиниці. Він не є навіть успіхом одної орґанізації. Бо він має далеко ширше й глибше значіння. У. Н. Союз не був ніколи якоюсь мертвою інституцією. Не був він і асекурацією у вузькім того слова значінні, бо був і далі є крім асекурації ще й душею, серцем і розумом для тих, що почувають себе тісно й глибоко звязаними з українськими почуваннями. Знаємо, що У. Н. Союз вийшов з народу і є для служби народові. Знаємо, що його завдання полягає в тому, щоб обєднувати й зціплювати тут те все, що ідейне й благородне. І тому тільки тоді, коли хто вдумається в те, що наші ідеалістичні почування є в основі У. Н. Союзу, відчує, що то значить „асекурація" в У. Н. Союзі. Ось тому, коли наш Союз зростає, то треба з цього радіти кожному, хто думає про добро загалу, про добро української справи і нашу будучність в Америці.

Ми тепер багато ґоворимо про згоду в Америці. Говоримо, але згоди нема. Та так зле не є, коли маємо на увазі ту велику українську родину, що обєднана в У. Н. Союзі. Бо тоді побачимо, що тих кількадесять тисяч людей, що їх маємо в Союзі, мають тверду скалу. Це один фронт! І то глибоко ідейний, активний, жертвенний, національно свідомий і здисциплінований. Хто знає У. Н. Союз, той мусить признати, що назагал так є. Очевидно, що маємо тут і там недомагання. Але ті недомагання не заважують. Тому саме так тяжко ріжним анархістичним елементам звести Союзовців з їхньої дороги. Але якби ми так притягнули до У. Н. Союзу ще кількадесять тисяч нових людей, то певно, що тоді наше народнє життя поплилоб іншим темпом. І над тим треба подумати нашим людям, коли вони залякані тим, що так тяжко звести тут наш нарід докупи. Бо не сам нарід тяжко поєднати, а тільки його провідні одиниці. Кого це болить, хай реаґує на цей біль скріплюванням народньої сили в Америці — збільшуванням членства У. Н. Союзу. Це є найпростіший шлях до уздоровлення нашого народнього життя в Америці й посилення акції допомоги визвольним змаганням українського народу в Европі. Ліквідуймо незгоду, скріплюймо У. Н. Союз!

ІТАЛІЯ Й ЕВРОПЕЙСЬКА ВІЙНА

Для багатьох є загадкою, тяжкою до розвязання, чому Італія не приступила досі до війни, не зважаючи на мілітарний договір з Німеччиною і подібний тоталітарний режім, загрожений у теперішній війні. На це дають всілякі пояснення. Одні кажуть, що Італія робить це в порозумінні з Німеччиною, щоб як невтральна держава постачати Німеччині поживу і всілякі сирівці, потрібні до виробу амуниції. Також Італія, що має широку границю від моря, не моглаб як слід оборонити її від злученої фльоти аліянтів, а до того північна Італія не має ніякої оборонної лінії від сторони Франції і ту частину Італії легко би було заняти злученим аліянтським військам, а дібравшись до просмику Бренер, заатакувати з тої сторони Німеччину і навіть легко дістатись до Тиролю і прилученої до Райху Австрії.

Інші знов кажуть, що Італія обіцяла Німеччині, що буде готова до війни допервa за два або три роки і тому радила їй тепер іще війни не розпочинати. Одначе найважнішою мабуть причиною, що Італія держиться здалека від війни, є та обставина, що Німеччина заключила союз зо Совєтською Росією і з нею співпрацює, а хто знає, чи не має з нею ще якогось таємного мілітарного порозуміння. До того Совєти в своїй мілітарній експанзії думають посунутись на Балкан, що лежить у сфері ділань Італії. Італія вже заздалегідь загрозила, що переступлення совєтським жовніром Карпат, приневолить її до ділання, тобто до збройного виступу разом з балканськими державами. Якщоб іще Німеччина захотіла помагати Совєтській Росії, в такім випадку дуже легко могло би прийти й до війни з Німеччиною, а мілітарний договір Італії з нею полишився би лиш клаптиком нічого невартого паперу. У тій саме справі невтральности Італії в теперішній війні пише відомий знавець Европи, журналіст і письменник **Еміль Ленґель.** Він каже, що звізда Мусолінія починає бліднути і що Італія звертається до свого короля Віктора Емануїла, що в липні б. р. буде святкувати 40-літні роковини панування. Популярність згаданого короля не була ніколи такою великою, як саме тепер. Багато з того ґеройського обожання, що давніше окружало „іль дуче" перейшло тепер на короля. У переломовій хвилі своєї історії італійці знайшли потіху в тім, що віднайшли свого короля. Леґвель відвідав недавно Італію і знайшов там подиву гідну переміну, себто дещо таке, що є невідоме, або не цілком відоме решті світу. Тайна фашистівська поліція, „овра", що є всюди, негодує з причини таких відносин у краю. Італійський король відомий як учений. Він є доктором цивільного права университету в Оксфорді і членом Наукового Інституту в Франції а також почесним доктором університету в Пенсилвенії. Він теж є авторитетом у нумізматиці. У часі першої світової війни заглядав король смерті в очі. Мешкав у віллі недалеко фронту. Якби не король, то Італія недовго була би воювала. Короля винують, що він передав у 1922 р. владу Мусолініеві. Але король грав тоді ролю політика і то з успіхом. Премієр Люїджі Факта мав упасти, і якщоб король не ділав скоро, в краю вибухла би була громадянська війна. Мусоліні прийшов до Риму як републиканець, а остався там як монархіст. Королівська династія була врятована.

Впродовж 17 літ фашизму король полишився джерелом найвищого авторитету з усталеним впливом. Хоч не все він мав вільну руку, то історія признасть його заслуги. Він усе стояв по стороні мас народу в його спротиві проти війни і союзу з Німеччиною. Якийсь час велася позакулісова боротьба за вплив на армію. Мусоліні хотів собі її підчинити так, як це зробив Гітлер з німецькою армією. Та тпеер італійська армія здається стоятиме по стороні короля. Головний командуючий армією Пієтро Бадоліо є королівським сторонником. І таким є наслідник престолу князь Гумберт і маршал Ґраціяні. Кілька разів король старався остерегти Мусолінія, але не все мав вплив на нього. Зпочатку Віктор Емануїл противився війні в Африці, але його опінію відкинуто, коли „іль дуче" був встані переконати нарід, що підбій Етіопії розвяже всі економічні проблеми. Та італійці тепер переконались, що Мусоліні помилявся. Тому африканське фіяско немало причинилось до зменшення його популярности.

Союз з націстами непопулярний.

Також король не похвалював союзу з Німеччиною. Вишколені в переконанні, що „іль дуче все має слушність", італійці і під тим оглядом пішли за диктатором. Тепер вони побачили, що й у тім випадку король мав слушність. Крім того Віктор Емануїл спротивився стaранням диктатора, щоб Італію замішати в війну з Францією. Правдоподібно нарід рішив, що король має слушність у тім випадку теж. Його погляд принайменше під теперішню хвилю має одобрення.

Чомуж Італія, питає автор, відвертається від свого диктатора - божка? Поперше тому, що вона голодує, подруге, з причини його дипльоматичних неповоджень.

У краю панує голод — дійсне голодування — у кількох частинах півострова, а головно в дистрикті Трентіно в Ґориції і на півдні, а саме в Калябрії і Сицилії. Південні італійці є більше як ощадні, а цього року їм бракує найпідлішого роду „поленти" і макарону, а в решті краю є небагато поживи і вона є часто невистарчальна. Улюблене італійське „еспресо", цебто чорна кава, цілковито щезло. Недостачу сирівців можна зауважити в бідненькім вигляді департаментальних склепів. Чому не можемо пити молока, замісць носити його? — питають італійці, маючи на думці добре відоме заступство тканин. Усюди вони спотикаються з трьома заповідями Мусолінія: „Будь послушний, вір і борися!" Вониб хотіли, щоб він додав іще четверту заповідь: „Їдж".

Перекупство у фашистівській партії має бути застрашальне. А підмога для навіщених голодом околиць не завсіди доходить у призначене місце. Еміґрація до заморських країв замкнена, присилки грошей еміґрантами є скупа з причини депресії в Америці, а заграничних туристів є теж небагато. Навіть бідні мусять передавати половину своїх зарібків урядові в формі податків, митних оплат і примусових контрибуцій. Італія провадила 2 війни упродовж 3 років і з неї вийшла вся кров до кропельки. Вона небагато має золота, а дуже мало заграничної монети. Так званого надзвичайного буджету королівства ніколи не проголошується і публика нічого не знає про господарські справи держави.

Нещасний союз з Німеччиною був відразу непопулярний. Зпочатку Гітлер приневолив італійців сміятись, а опісля злоститись. Італійці ніколи не любили гусячого кроку, який Мусолні впровадив в Італії як „римський крок". „Чому маємо приняти римський крок?" — питають і жартівливо відповідають: „Тому, що всі інші кроки недописали".

Італія і Німеччина були з перервами в війні упродовж 2,000 літ. Без числа разів німецькі імператори, зійшовши з Альп, нищили багаті італійські міста, забирали скарби і уступали знову за гори. У новіших часах італійськими традиційними ворогами були німецькі Габсбурґи, що панували над деякими найбагатшими частинами теперішньої Італії залізними руками.

Італійцям відкрились очі.

Коли скінчилася світова війна, здійснились найсердечніші побажання італійців. Дім Габсбурґів упав, а Італія почала граничити зо слабою Австрією, що лежала по північній стороні просмику Бренер. Опісля прийшов Гітлер і войовнича Німеччина стала сусідом Італії. Почато побоюватися, що вона кожного дня зажадає австрійських довоєнних посілостей, що були в руках Італії. У непевності був Тріест, що є граничним виходом Німеччини на південь. Мусоліні старався вспокоїти критиків удаванням, що всі ті пляни він обговорив з Гітлером у користь Італії. Повторяючи безчисленні рази той самий абсурд, він майже переконав себе, але італійський нарід не дався здурити. Також не були італійці вдоволені участю свого краю в еспанській громадянській війні. Одні з них думали, що Мусоліні хоче розторощити большевизм на побережжях Середземного моря. Інші думали, що Італія в заміну за участь у війні одержить стратеґічні точки на границях британської й французької імперії. Вони бажали, щоб Середземне море стало „наше море", як це було за найбільшої могучости римської імперії. Теперішня війна відкрила очі багатьом італійцям. Партнер Мусолінія від осі знайшов спільний фронт зо Советами. а еспанське ослаблене становище зробило Еспанію невідповідною на могучого союзника. Усю кров і гроші витрачено даром.

„Іль дуче" мав очаровуючу силу над Італією довгий час. Його динамічна особистість, театральна здібність і знання пристосовувати своє говорення до рівня неграмотного селянина, робили його приятелем усіх. Він видавався товариським „одним з хлопців" у противенстві до Гітлера, що втікала від світу і замикався в замку, щоб мріяти. „Іль дуче" дав італійцям те, чого вони бажали: роботу і знамениті мрії. Його монументальні публичні будови означали прямування до суперництва зо стариною Цезаря. Т. зв. „деполяворо", орґанізація розривок, яку він оснував, давала новітнім італійцям щось рівнозначне зо старим цісарським римським цирком.

Мусоліні має бути хорий.

Через неповодження і фізичне ослаблення щезло багато з очаровуючої сили Мусолінія. Говорять, але на це нема підтвердження, що його пострілено в ліве рамя в часі неоголошеної подорожі по Албанії. Новітні портрети „іль дуче" представляють його як державчогося просто через сильне припертя себе до адютанта; його ліве лице представляє типічну обвислість рис, що є характеристичною ознакою частинного паралїжу. На фільмах представляють його лише кілька секунд, і то лиш в тіні, а Мусоліні це не є чоловік, що хотів би себе держати в укритті. Кілька місяців тому він мав бути хорий. Це все може бути лиш звичайними симптомами надходячої старости в чоловіка, якого свічки горять з обох кінців.

Італійці пчинають бачити в Мусолінію непослідовності. Ті, що хочуть згадувати щось з давніших бесід Мусолінія, мусять на це одержати спеціяльний дозвіл, правдоподібно з огляду на його гострі виступи проти Гітлера і його приязні замітки відносно жидів. Також тим самим обмеженням підлягають писання його офіціяльного журналіста Вірджінія Ґайди. Та ціла Італія добре памятає, що ті завзяті чемпіони союзу Рим—Берлін називали націстів „бандою деґенератів".

Невдоволення є більше на півночі як на півдні, навіть хоч положення є гірше в південній части краю. Є дві Італії: поступова на півночі і назадницька на півдні, які не можуть більше ріжнитися між собою, якби були двома супротивними бігунами. Північна є зединена і критична; південна жадна з двох. Фашизм більше відкликався до мас південної Італії. Тепер північна Італія сталася важким чинником, бо лежить ближче до Німеччини, а частинно тому, що може розбиратись у подіях більш аналітично.

Питання наслідника „іль дуче" стало тепер улюбленою забавкою вгадування поза обсягом ділання „овра". Упродовж багато літ „іль дуче" поусував усіх впливових суперників з денного світла, боячися, що вони будуть успішніші від нього в врятуванні Італії. Світ памятає долю сміливого Італя Бальби, провідника повітряної армади (фльоти) до Злучених Держав. Його післано охолодити свої запятки в гарячім піску Африки, як ґубернатора Лібії. Коли попередній міністер закордонних справ Ґранді стався визначною особистістю в лондонській амбасаді, його запхано зараз на більше підрядну посаду. Від кількох літ Мусоліні ґотовить свого зятя ґрафа Ґалеаца Чіяна, на свого наслідника. Молодий ґраф гарно представляється на образках, одначе він не відповідає мріям народу. Італійці сильно його не люблять, бо він є гарячим приклонником союзу з Німеччиною.

Остання візита Гітлера в Італії викликала особливший вияв зворушення, полученого з обуренням. У Фльоренції, наприклад, не щадили видатків, щоб приняти світлого гостя з півночі. Прикраси міста коштували міліони лір, а вечірня ілюмінація міста була неначе подією з „арабських ночей". „Фірер" перебув у місті кілька годин, а два дні опісля ціна хліба в місті підскочила. Публика почала звязувати відвідини Гітлера з подорожінням середників поживи.

Оттак представляє згаданий автор наведеної статті причини, з яких можна витягнути висновки, чому Італія досі ще не приступила до війни. Також можна ще тут згадати заяву короля Віктора Емануїла, яка появилася в часописах по цілім світі в дні 18. жовтня м. р. Часописи писали тоді, що король мав заявити: „Як довго я є головою Савойського Дому (династії) так довго Італія не підойме зброї проти Франції".

Це певне, що Італія готовиться до війни, але досі певно не знати, по чиїй вона стане стороні. Раз вона схиляється в бік Німеччини, а другим разом поводиться так, що можна сумніватись, чи так буде. Як війна затягнеться, то буде так, як заявив недавно Муті, секретар фашистівської партії, що Італії не вдасться остати ввесь час невтральною.

К. М.

Чвалаючий годинник

(Небилиця).

(1)

В місті Багрині жив реміснник Буяр. Славний на всю околицю був з того, що мав прегарну доньку Юльку. Вона вже була заручена. Заручили її тоді, коли вона ще була дуже молда і дурна. Тоді було їй однаково, з ким її заручать. Щоби тільки носити гарний заручиновий перстень і згори позирати на товаришки, яким ще не повелося спіймати хлопця. Юлька була заручена з Прасляком Стефаном, дуже великим багачем і міським радним.

Коли Юлька виросла з дитинячих літ і стала призиратися до інших парубків, стали у неї виринати гадки, що не один був би для неї ліпший, як Стефан Прасляк. Один з тих, що їй видався ліпшим, Тодір Туркулич, усе стежив її очима, коли вона йшла містом, або сиділа в церкві. Не підходив до неї, бо знав, що вона заручена. Дуже прикро було їй почути, що Тодір Туркулич вступив до монастиря, щоби, як прийде приписаний час, висвятитися на монаха.

Хоч цей, як Юлька гадала вже пропав, вона така була озлоблена на свого судженого, що здоймила з пальця заручиновий перстень і відіслала його Прасякові.

Можна погадати собі, якого то шуму в невеликім середньовічнім місті наробило таке зірвання. Це не було будьщо, Стефан був сином найбільшого багача в місті, сином члена міської ради і міського виділу. Місто мало маґдебурґське право і судилося само своїм **судом.** Лиш подружні справи за згодою міста судив, як перша інстанція, духовний суд. Апеляція від рішень духовного суду йшла до міського лавничого суду, або й ще далі, до повної міської ради. Не дуже то безпечно було оскорбити, обидити сина такого достойника, яким був батько Стефана Прасляка.

Буяри також не були перші з краю і Стефан Прасляк не знайшов Юльку на сміттю. Буяри були старим міщанським родом і в кількох поколінях проводили міському судові. Ось чому справа стала вже першої днини голосна. Проти себе стали дві старі міські родини.

Більшість у місті, хоч не долюблювала гордого багача Прасляка, хоч ніхто не ставав в його обороні, не похваляла того, що сталося.

— Прасляк, Прасляком, а заручeновий перстень, то не забавка, якою мож би гратися!

Так люди казали і були дуже згіршені. Потерпали, що як за приміром Буярівни підуть інші, то заручини втратять усяку вартість. Ніхто не буде певний свого. Ширитися буде зіпсуття, бо грішники будуть свої гріхи покривати заручиновим перстенем.

Про ті розручини скрізь говорили. Говорили в хатах, говорили по крамницях. На майданах, на дорогах і на вулицях люди ставали купками і обговорювали подію. Один одного питав, що з того вийде? Кожний знав, що горді, бутні і могучі Прасляки не простять Буярам тої обиди.

Забобонні баби таємничим шушуканням вязали цю пригоду з іншою, яка також блискавкою облетіла ціле місто. Рано станув ратушевий годинник саме у тій годині і мінуті, коли Юля Буярівна стягала з пальця зазучиновий перстень. Куми поясняли, що то очевидно божий палець припинив хід вказівок і вони рушаться не скоріше, аж коли в справі Буярів і Прасляків суд скаже своє важке слово.

Треба знати, що то за годинник був на вежі ратуша в Багрині. Той годинник був такою гордістю багринських міщан, як добра слава дівчат і жінок. Раптом одно і друге чорти взяли! Одна дівчина без причини звернула заручиновий перстень, годинник без причини перестав іти. Такий годинник!

(Дальше буде)

При „Файф о клаці".

— Вона багато старша, ніж виглядає.

— Так, а що ще гірше: вона навіть так виглядає, начеб була багато старша ніж виглядає.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ПАНИ И РАБИ

Каже польська пропаганда з Парижу, що німецька окупаційна влада станула на становищі, що в окупованій німцями Польщі поляки мають бути робітниками, а німці панами. Каже, що так навіть виразно заявив заступник німецького губернатора одної з округ, на котрі німецькийй уряд поділив Польщу.

Для людини, що привикла жити в такому краю, як Америка, така заява може видатися фантазією. Такій людині важко уявити собі край, де сама національність людини мала би рішати про те, чи чоловік має належати до панів, чи до слуг.

Одначе з американських відносин не можна вносити про відносини европейські. Наприклад, у заваленій тепер польській державі поляки вважалися за панів, а неполяки за рабів. Між теперішньою Польщею й недавньою Польщею є передовсім та ріжниця, що в заваленій Польщі в законі обіцяно всім народам рівність, котрої в практиці не давано; в теперішній Польщі німці не признають рівности й виразно кажуть, що не признають.

Чи можуть з тої причини поляки підносити жалобу?

ОБЕРНУЛИ ПАЛКУ.

Є ще й друга ріжниця між теперішньою Польщею й Польщею Пілсудского й пулковників.

У теперішній Польщі панами є німці, а поляки рабами. Зате в пулковницькій Польщі панами були поляки, а слугами німці.

Чи з тої причини можуть поляки підносити жалобу?

Чи може, іншими словами, підносити жалобу той, що брався бити палкою, а палку йому відібрано й нею його самого побито?

„МЕНІ ЦЕ ГІТЛЄР КАЗАВ".

Для майбутнього тої частини світу важним є питання, чи те, що тепер твориться в Польщі, діється просто мимоволі, чи по згори обдуманій програмі.

Герман Равшніґ, що колись був з рамени націстів президентом сенату міста Данціґу, але, зневірившися в Гітлєра, пише про націзм книжки, засневане на основі власних розмов з Гітлєром, що Гітлєр прямує до опанування не лише Польщі, але й цілого світу.

Як каже Равшніґ у своїй книжці „Голос знищення", Гітлєр йому самий признався, що перший ступінь до опанування світу вважає опанування балтійських країв, Польщі й дунайських країв, за другий — опанування України, Волги й Кавказу.

Через те доля поляків у теперішній Польщі має значіння й для неполяків. Як вони козу луплять, то вівцям немовби заповіт дають.

„ПОЛЕ ДЛЯ ПРИКАЗУ".

Як каже Равшніґ, найближча німецька політика на заході, за намірами Гітлєра, має мати на ціли перемінити Голяндію, Бельгію, Швайцарію, Данію, Норвеґію й Швецію на провінції, залежні від Німеччини.

Всі ці краї мають ввійти, як казав Равшніґові Гітлєр, у склад німецького „бефельсравму", „простору приказування", себто там німецький уряд має приказувати іншим народам, а вони мають його слухати.

Угода зо Сталіном може на якийсь час відложити німецькі наміри на сході, а угода з Англією або Францією може на якийсь час відложити наміри Німеччини на заході. Та відложити — ще не значить покінчити.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(за грудень м. р. і січень 1940)

ПРИХІД:

З перенесення з минулого року	$ 581.36	
За грудень 1939	480.31	
За січень 1940	305.07	
Разом		$1,366.74

РОЗХІД:

1) Бюро у Вашинґтоні	$325.00	
2) Політичним утікачам на руки У. Ч. Хреста в Женеві	176.50	
3) Політичні втікачі в Букарешті	22.50	
4) Культурний город у Клівленді	24.90	
5) Школа в Стемфорді	5.00	
6) Кошти удержання канцелярії і почтові оплати	35.00	
7) Кошти підготови конґресу Обєднання (програми, друки, перевіз брошур, зготовлення протоколу і т. п.)	28.11	
8) Кошти касієра за цілий минулий рік	15.00	
9) Кошти касієра цього року (три поїздки з Філядельфії до Ню Йорку)	18.00	
10) Почтова скринька	4.00	
11) Телеграми	2.93	
12) Друки нових листів і коверт	15.25	$672.19

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Загальний прихід	$1,366.74
Загальний розхід	672.19
З кінцем січня остається в касі	$694.55

Обєднання Укр. Орґанізацій в Америці.
OBYEDNANYE
P. O. Box 122, Church Street Annex, New York City

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

МАДЯРСЬКИЙ КУПЕЦЬ ПРО ГАЛИЧИНУ.

Один американський купець у Ню Йорку одержав листа з Будапешту від одної достовірної особи, яка сама є також купцем, а яка була в Галичині в грудні 1939 року і в січні 1940, як теж подорожувала через польські землі, заняті німцями. Свої спостереження передає ця особа у згаданім листі менш більш так:

„Був я у Львові і в кількох провінціяльних містах, між іншими в Золочеві. В Золочеві військовим командантом є штабовий полковник, але він тільки фіґура, яка мусить повинуватися приказам звичайного офіцира Н. К. В. Д. (ОГПУ), а часами і звичайного рядового ґепіста. Культурний рівень большевицького війська і урядовців (у тім нема ріжниці, чи це жовніри, офіцири, урядовці чи політичні комісарі) дійшов до позему неандертальського чоловіка. Мило і вода незнані, зміни білля чи одягу не практикується. До ліжка не тільки не скидають мундуру (з вовнячого войлоку), але навіть чобіт не стягають.

„Жінки вищих офіцирів і урядовців викупили жіноче білля і парадують вечорами по місті і публичних льокалях в нічних сорочках.

„Найліпше співпрацює з большевиками жидівський пролетаріят; один замітач подвіря зістав завідуючим фабрикою і т. і. Польських урядовців, які мали за собою участь у політиці, вивозять до Росії, інших не рухають.

„Найтвердший горіх до розкушення для большевиків це український селянин. Без огляду на це, чи має землю, чи просто сільський пролетар, кожний український селянин є найзавзятішим ворогом усього, що большевицьке. Військо не має змоги вижививитися реквізиціями з українського села, бо нічого в селі не знаходить. Що можна, закопують у землю, а інвентар і все, що не дасться закопати, ховають по лісах. Бойкот большевиків українським селом не тільки зовсім спонтанічний, але на 100% успішний."

Автор листа доходить до висновку, що двацять років комунізму довело всіх мешканців совєтського союзу до примітивного ступня життя, який без порівняння нижчий від позему мешканців найтемніших закутків африканських пралісів.

Промисл, торговля, комунікація в Галичині зовсім непродуктивні. У всіх заведеннях переривають нагло працю по кілька разів на день. Причина: приїзд агітаторів, мітінґи, лекції комунізму. Перерви в праці робиться без найменшої дбайливости про машини чи товари; кожний робітник мусить на знак „товаришів" кинути свою роботу недокінченою, машини в розгоні, бо лекція комунизму важніша, а варстат праці може за цей час пропадати.

ЗА ОДИН ФРОНТ.

Дуже добрий крок зробило „Обєднання", що дало поклик до зєднання і відбуття одного загально-українського конґресу. Польські пацифікації й совєтський голод, як і інші терпіння українського народу повинні нас навчити, що нам треба стояти проти ворогів в одній лаві. І обєднано треба нам виступити перед світом у справі оборони України. Щоб так було, треба вибрати на конґресі, який скликуємо, одну репрезентацію. Адже мусимо мати якийсь провід і його визнавати. Україна в кайданах. Тому на бік якісь амбіції! А берімся спільно за оборону наших людей, що мучаться в неволі. Хто читає статті про конґрес, той добре знає, яка нас жде робота, як маємо помогти Рідному Краєві. Тож не зволікаймо, а берімся спільними силами допомогти тому, щоб здійснити ті мрії, за які гинули наші герої.

П. Качмар,
Сейнт Пол, Мінн.

ГОЛОС ЖІНКИ.

Оті заяви деяких наших орґанізацій, що відмовляються йти разом, вкололи мене в саме серце. Я не є якась партійна. От собі жінка і мати, що докладає усього свого серця і розуму, щоб виховати дітей на таких, щоб своє любили і ним дорожили. Прийде дочка з офісу і нераз розповідає, як то треба широко американцям толкувати, чому українці, що є таким чисельним народом, не мають своєї держави. А ми її не маємо також і через наші помилки, через наші незгоди. Отих 20 років останньої неволі повинні українців багато дечого навчити. Я до шкіл не ходила і того всього не вмію добре представити. А й не треба. Але хочу сказати, що відчуваю як звичайна жінка і мати дітям. Нам треба більшої єдности. Нам треба стати разом, коли хочемо рятувати поневолений український нарід.

Н. Шаркевич,
Гартфорд, Конн.

ЗА МАНІФЕСТАЦІЮ І РЕПРЕЗЕНТАЦІЮ.

Нам треба одного конґресу. І то не тільки для маніфестації, як це заявляють У. Р. Союз і Провидіння. Нам треба й одної репрезентації, щоби було комусь нас представляти, а не так нас, як українську справу. Таку репрезентацію повинні вибрати в такий спосіб, щоб у ній були заступлені не тільки головно запомогові орґанізації, але також і інші центральні наші орґанізації. Мені здається, що так, як справи виглядають, то вирішить таки сам нарід. Над тим уже роздумують члени відділів усіх наших запомогових орґанізацій. А вони, як слухати, як люди говорять, є за один конґрес і за одну репрезентацію, як і за те, щоб ніякій нашій народній орґанізації не відмовляти права не тільки участи в конґресі, але й у репрезентації.

Д. Рубаха,
Ґемтремк, Міш.

ГОЛОС УКРАЇНСЬКОГО ФАРМЕРА.

Ми, українські фармери, радіємо, коли читаємо оті так часті заклики до згоди і зєднання наших сил. Віримо, що й з нашими слабими силами можна багато доконати, коли б у нас було менше розєднання. Ось тому і потрібний нам конґрес. Потрібний хочби для нас самих. Нарід є за такий конґрес. І переконаний, що нічо не стоїть йому на перешкоді, якби тільки наші провідники між собою порозуміли. Віримо, що наші провідники те зроблять для добра нам усім дорогої рідної справи. А нарід повитає таке порозуміння і попре свій провід.

Павло Ландяк,
Ґрейт Медовз, Н. Дж.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БОЛТІМОР, МД.

Чому змаліли жертви?

Кілька місяців тому, перед розвалом Польщі, всі українські часописи, зокрема „Свобода", містили довгі викази жертводавців, які складали свої жертви на ріжні народні цілі. Складали орґанізації, парохії й поодинокі особи. Кожний почували до обовязку зложити якусь жертву чи то на Рідну Школу чи на визвольну боротьбу українського народу, чи на інвалідів, чи політичних вязнів, музеїв, Просвіту, чи на Карпатську Україну, і т. п. Бо вороги, які поневолили українські землі, не лише що нашим людям не помагали, але старались перешкодити їм у їх роботі. Тому вони все звертались до нас із проханням їм помогти.

Ми звідси помагали, як могли. Уважали це нашим обовязком при кожній нагоді не забути про народні потреби. І через те ніхто з нас не зубожів, а робота, піддержувана нашими жертвами, йшла вперед. Нарід наш серед злиднів і гнету таки не пропадав, не винародовлювавсь, а працював і крок за кроком зближався до свого визволення.

З розвалом Польщі здавалось на хвилину, що отсе прийшла довгоожидана пора визволення. Але на місце одного гнобителя прийшов другий, московський. Проте є в нас усіх надія, що так, як пропав один наїздник, так пропаде і другий і грабленим не буде довго втішатися.

Вкупі з заняттям західньо-українських земель большевиками перестали чомусь наплювати збірки на ріжні народні цілі. Бо наша свідома еміграція складається головно з галичан, які помагали таким інституціям у рідним краю, як Рідна Школа, Просвіта, інваліди, політичні вязні і т. д. Тепер ті інституції здавлені большевиками і на них слати жертв не можна. Тому наші жертводавці здержуються з висилкою жертв.

Здається, що така зупинка в нашій жертвенности не повинна мати місця. Ми повинні тямити, що коли не можемо жертвувати на одні народні інституції, то є інші. Ми звідсіля повинні піддержувати іншу українську роботу, що прямує також до визволення нашого краю. За границею треба розвинути широку політичну роботу, треба на ріжні видавництва, треба на наших утікачів і т. п. На все це треба жертв і ми повинні далі ті жертви без задержання висилати.

Правда, причиною, що жертви припинились, є також те, що в теперішнім напруженім часі, коли для нас потрібно найбільше згоди і солідарности, деякі наші провідники осіріхують ріжні українські інституції і провідників, пускаючи ріжні неймовірні вісті про них. Глядім, щоб не повторились наші помилки з 1918—19 років.

Коли хтось справді бажає єдности і згоди в нашім народі, бажає добра нашому покривдженому народові, повинен не тільки на словах заявляти свою єдність, але також ділами. Всі ми мусимо памятати про слова І. Франка: „Кожний думай, що на тобі мільйонів стан стоїть, що за долю мільйонів мусиш дати ти одвіт".

Памятаючи про ті слова, приятелі - односельчани, що зійшлись 11 лютого ц. р. в гром. Теодора Чорнія з нагоди 28-річниці його прибуття до Америки, на зазив гром. Олександра Шандровського зложили свої жертви на акцію визволення України. Жертвували: О. і Марія Шандровські $2; по $4: Н. І Варвара Шандровські, Теодор і Анна Чорнії. Разом $10, які вислано через „Обєднання" на призначену ціль.

Гість.

Підрядний провінціональний актор грав „Ціда" (французького драматурга Корнеля, що жив 1606—1684). — Підчас вистави глядачі обкидали його яблуками та бараболями, на що зрештою заслужив.

— Ах! — сказав актор, коли вертався за куліси.— Ці дурні збесчестили Корнеля!

ПОМІЧНИЦЯ ПРЕЗИДЕНТА.

Марґеріта Лі-Генд сподівається, що президент Рузвелт буде вибираний утретє, бо вона любить свій „джаб" його секретарки, що приносить їй 5,000 доларів річно.

ЗА ПОДВИГИ НА ПІДВОДНИХ ЧОВНАХ.
Англійський король відзначив цих трьох моряків, що пропустили німецький корабель „Бремен", а затопили німецький підводний човен.

КОРОЛЕВА КАРНАВАЛУ.

18-літня Ґлорія Сварес, котру вибрано недавно королевою карнавалу на Кубі. Коло неї „дами двору", теж вибрані голосуванням.

НА РОЗСЛІД СПРАВ В ЕВРОПІ.

Підсекертар Сомнер Велес виїжджає на припоручення президента Рузвелта на розслід европейських справ.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Вибрали делеґадів на конґрес.

Дня 11. лютого відбулися наради української православної громади з товариствами, що є з нею у вязку і з від. 32 ОДВУ, на яких рішено взяти участь у Всеукраїнськім Конґресі. Всі учасники заявились одноголосно за такий конґрес і вибрали делеґатів. Поодинокі товариства заступатимуть на конґресі такі делеґати: проф. О. Грановський від укр. прав. громади і від. 32 ОДВУ, д-р М. Ґайдак від від. 345 У. Н. Союзу і Клюбу Танцюристів, П. Коцюбова від 115 від. Української Народньої Помочи і Союзу Українок.

---o---

БОФАЛО, Н. Й.

З нагоди висвітлення українських фільм.

Тепер, коли ми на еміґрації відірвані від України так, що не маємо ніяких правдивих вістей від своїх рідних і не маємо змоги поїхати до Рідного Краю, появилися в Америці українські звукові фільми „Галичина і Гуцульщина", випродуковані фільмовою спілкою „Калина". У тих фільмах є щось таке цікаве для нас, українців в Америці, чого не можна побачити в ніяких інших українських фільмах. Що так є, то вистарчить надмінити, що в усіх інших українських фільмах, хоч деякі з них були дуже гарні, дуже цінні і т. д., не було правдивої української природи. Не було, бо ті фільми були продуковані в Америці, де в штучний спосіб було представлене українське село і т. д. І не є це нічого злого, бо й Галивуд подібне робить, коли ставить якісь европейські фільми.

Я вибрався аж з Канади (міста Торонто), щоби подивитися на ті фільми, хоч правда, при тій нагоді мав я на думці також відвідати своїх рідних в Америці, які живуть в Бофало, Н. Й.

Отже 10 і 11. лютого в Укр. Домі в Бофало, два вечорі мав я приємність бачити ті фільми. І зовсім не жалую ані того часу, ані тих грошей, що витратив на подорож, бо побачив те, за чим тужив. Побачив на екрані дійсно Рідний Край!

І з тої нагоди, бажаю поділитися своїми враженнями, які я виніс з тих фільм і тих двох вечорів. Отже перше: два вечорі людей було так багато, що не було де їх помістити. Всі виходили задоволені, а деякі з радости, що побачили рідні сторони, плакали та раділи... Я сам був задуманий, бо побачив тисячі нашої молоді, молодих хлопців у віці від 18 до 30 літ, які в прекрасних спортових одностроях вправлялися з топірцями на одній з площ у Галичині. Дивлячись на тих юнаків, на їх дисципліну, на їх спритність, а врешті на їх стрункі постаті і на їх палаючі очі, так і бачиш, що вони живуть мріями великого завтра! Вониж неначе та готова українська армія, яка чекає на поклик свойого ґенерала. І так і здається, коли дивишся на них на екрані, що вони вже готові до бою за Україну. Тільки їм зброю дати і вже маєш готове свідоме військо. Бачиш між ними рядовиків, а також і провідників! Значить, все є, тільки зброї бракує! Так і вичуваєш, що це було би військо на взір геройського війська Фінляндії! А в той же час насувається до голови страшна правда! Ось та правда, про яку вже нині світова преса пише, що Москва цілими дивізіями післала українців на фронт проти Фінляндії, що українці там гинуть за Москву не тільки від куль, але й від страшних морозів, голоду і т. д.

І так аж дрож мене брала, коли я приглядався на екрані до тих сцен, де наша молодь брала участь у тих вправах, походах і т. д., бо нагадав собі, що ту молодь чекає в Західній Україні, або що вже її стрінуло під большевиками.

Згадані фільми треба показувати по всіх закутинах, де є наші люди. Вони людей підтримують на дусі і є поучальні для нашої молоді, бо молодь має нагоду побачити той край, звідки її родичі вийшли, а старші люди мають прекрасну нагоду побачити свої села, міста, повіти, поля і людей, як вони жиють тепер по селах, як працюють і яка їх була доля під Польщею. Бо, як довідуюся, то ті фільми були сфільмовані в Галичині ще за Польщі. Отже є це одинокі того роду фільми з Галичини! І щастя, що бодай ті фільми ми маємо з нашої милої галицької України, бо хто знає, чи будуть коли які інші подібні фільми з Великої України! А в той же час ми бачили в Америці і в Канаді сотки ріжних фільм з Москви, з Росії. З Росії були ріжні фільмові репортажі, а з України не було!

Канадієць.

ЗНАЙШЛИ У СНІГУ ЗАМЕРЗЛОГО ЛОВЦЯ

З Пус Куп, Альберта, в околицях Піс Риверу, доносять, що 25 миль на північ від згаданої місцевости знайшли замерзле тіло Василя Візнюка, 34-літнього „трепера", що вибрався був на лови. Його тіло знайшов Вінкентій Форестер, його найближчий сусід. Не бачачи Візнюка три дні, Форестер почав шукати його і вкінці знайшов його погребаного в купі снігу з виставленою зо снігу ногою. Догадуються, що Візнюк умер на удар серця.

Покійного Візнюка оплакують брат Осип Візнюк, пресвитерський проповідник в Едмонтоні, мати і два брати, одна сестра в Саскачевані й одна у Вінніпеґу.

ТАКСІВКОВІ ПІДПРИЄМСТВА ПРОТИ РАДІЯ

42 таксівкові підприємства в Ню Йорку постановили піддержати громадянську кампанію проти радіових апаратів у таксівках.

НА НАРОДНІ ПОТРЕБИ

Гром. Г. Возняк із **Колчестер, Конн.,** зібрав на народні потреби $3.50, які преслав через Обєднання. Зложили на його руки: П. Попович і Г. Возняк по $1; С. Федус, С. Болюк, С. Заграй по 50 ц.

Гром. Г. і Марта Романків з **Вашинґтону, Н. Дж.,** переслали від себе через Обєднання $2 на українських збігців.

---o---

БРИСТОЛ, КОНН.

На українських збігців.

В нашім місті українці застосувались до поклику Обєднання, що в нинішніх часах треба більше помочи українській справі, ніж колинебудь передтим. Вони пішли з колядою і заколядували $56.50, хоч тут у нас усього кілька українських хат. $2 відтягнено на розходи за ґазоліну. $54.50 вислано через Обєднання на тих українських борців, що мусіли під напором ворога втікати з рідних земель.

Колядувати ходили: А. Каламін, Т. Гарасим, К. Селеман, А. Панчишин, Е. Ґрамосяк. Коляду зложили: А. Калямін $5; по $2: о. М. Продан, Т. Гарасим, Т. Кінаш, М. Біленський; по $1.50: Е. Ґрамосяк, П. Бібріян; по $1: Єва Каламін, М. Каламін, Софія Каламін, І. Каламін, Юлія Каламін, В. Каламін, С. Селеман, Кейді Селеман, Т. Селеман, Марія Селеман, А. Губчак, А. Панчишин, І. Буґрин, І. Прухніцький, Т. Піх, В. Мочорад, Г. Данило, І. Баран, М. Стефанкевич, І. Пеленський, М. Мацювка, М. Камінський, М. Александрович, І. Александрович, І. Прухніцький, М. Савяк, П. Гічва, М. Трополович, М. Теленський, І. Горбачук, П. Салабай, Д. Гічва, Я. Ярема, П. Т. Ярема; по 50 ц.: С. Чанда, Й. Хомецький, М. Якович, Марія Бойканя, Г. Буґрин, І. Папіш, Ксеня Либа, А. Волович, Єва Либа, М. Гуйняк, Кейді Вібла, В. Либа, Б. Менделя, Кейді Вібла.

Олексій Селеман.

---o---

НЮ БРОНСВИК, Н. ДЖ.

На народні потреби.

Збіркова листа коляди „Українського Культурного Клюбу" в Ню Бронсвик, Н. Дж.

Коляда призначена для укр. збіґців і жертв війни в Европі, через Укр. Червоний Хрест у Женеві. По $2: Бацик, М. Козак, Д. Кучевський, Т. Юрків, М. Федірко; С. Ковальчук $1:50; по $1: П. Коць. В. Дмитрів, В. Презлок, Д. Лукович, М. Дунаєнко, О. Куцак, Павлина Талан, М. Василюк, В. і М. Кметь, В. Ховзун, А. Ховзун, Ю. Фецак, Варвара Возьна, Олена Джінджир, В. Резник, М. Резник, А. Промовляйко, Г. Семчишин, М. Горбій, Макалевський, Л. Мартинчук, Максим Лисий, Оленя Куртяк, В. Стек, В. Пасічник, Дворак, С. Грицай, Вітушинський, Динькович, В. Василюк, Ю. Ломаш, В. Козаковський, А. Лех, М. Антонович, М. Яремус, М. Попадюк; Євка Небозівська 75 ц.; по 50 ц.: Єва Павліна, М. Бакуменко, І. Стек, П. Касіно, Гайдамака, Ігнарський, Д. Ґерасимчук, Качорська, Параска Бутенко, М. Псюк; по 25 ц.: Г. Марченко, М. Крупка. Разом $53.-75. Розходи: 2 автомобілі 3 дні $10. Інші видатки $4. Грошевий переказ і значок 18 ц. Разом $14.18. Пересилаємо через Обєднання $39.57.

Члени Українського Культурного Клюбу в Ню Бронсвик, Н. Дж., ходили три дні українських свят з „колядою", щоб заколядувати ті гроші на українських збігців і жертв війни та вислати їх на згадану ціль через Обєднання на руки Українського Червоного Хреста в Женеві. Уряд Клюбу складає отсею дорогою подяку всім жертводавцям з Ню Бронсвик, Менвил, Ню Маркет та інших місцевостей за жертви, а членам Клюбу за труд.

ЗА УРЯД:

Васиьь Василюк, голова.; **Анна Лукович,** секр.; **Іван Мальований,** кас.

Щирий.

Жінка: Ти, горе моє, вже знову вертаєшся з коршми?

Чоловік: А ти — щож? — хотілаб, щоб я там завжди сидів?!

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(99)

Як сторожі відійшли, забираючи з собою Тарзана і Перія, щоб їх відіслати до копалень жемчуґів, королева попала в пригноблений настрій. Не було сумніву, що їй важко було на серці. Вонґ, користаючи з цього настрою, підійшов до неї і хитро заговорив: „Дивну любов ви маєте до Тарзана. Любов, що готова вбивати".

„Я маю свою жіночу гордість, Вонґ", заговорила королева. „Якби він сам прийшов до мене і згодився бути моїм подругом, я зустрілаб його з відкритими раменами. Але він кпить собі з моїх почувань. Тому я волію, щоб він згинув десь у копальні, або в боротьбі з Мунґом, котру я на всякий випадок йому готую".

„Коли ця боротьба з Мунґом відбудеться?" — запитав Вонґ. „Коли він іще буде живий, то боротьба відбудеться третього дня посту Панту. Це є за десять днів від тепер", відповіла поволі королева. „Час не довгий", завважив знехотя Вонґ. „Що ти сказав?" — запитала гостро королева. „Я сказав, що можнаб скоріше, облесно оборонявся Вонґ.

А тимчасом Дарно і Юкаг продиралися крізь нетри, щоб якнайскоріще дістатись до Ратору і звідти дістати поміч. Нетри були повні звірів і кожної хвилини вони могли стати їх жертвою. Саме тепер надійшов лев, що, здавалося, зробить кінець їм самим і всяким надіям тим, що оставались у полоні в Торі.